

Irak'ta Seçim İttifakları ve Kürtler

Irak'ta genel ve yerel seçimlerin tarihi belirlendi: 12 Mayıs 2018. Ülke siyasetinde iktidarda ve egemen durumda olan Şii kanadın seçimlere yönelik olarak kurmaya çalıştığı koalisyonlar Irak siyasi gündemini meşgul ederken 2005 yılından bu yana Irak hükümetlerinde çeşitli bakanlıkları elinde bulunduran Kürt partilerin seçimlere yönelik ajandaları da yavaş yavaş belirginleşmeye başladı.

25 Eylül 2017 bağımsızlık referandumundan sonra Irak Kürt Bölgesel Yönetimi'nde (IKBY) yaşanan siyasi kriz ve parçalanmalar, Şii ve Sünni partilerin Mayıs seçimleri için Kürt partilerine yaklaşımında önemli bir etken haline geldi.

IKBY İçindeki Siyasi Bölünmeler

Bağımsızlık referandumunun ardından IKBY'nin gerek Bağdat hükümeti gerekse uluslararası camiada yaşadığı siyasi ve ekonomik krizlerin ve Kerkük'ün Bağdat hükümetinin kontrolüne geçmesinin faturası, hükümette olan KDP ve KYB partilerine çıkarıldı.

Referandumun ardından Gorran (Değişim) Hareketi, hükümetin istifa etmesini ve düzenlenecek seçimlere kadar bir geçiş hükümeti kurulmasını talep etti. Aralık ayında maaşların ödenmemesi üzerine Süleymaniye vilayetinde başlayan gösterilerin ardından Gorran ve Komal partileri IKBY meclisinden çekildiklerini açıkladılar. Bu iki partiden yaklaşık bir ay sonra, 14 Ocak 2018'de, Kürdistan İslami Birliği Partisi de meclisten çekildiğini duyurdu.

Partilerin meclisten çekilmesinin ardından yaşanan bir diğer önemli gelişme de IKBY eski başbakanlarından Behram Salih'in yeni kurduğu parti ile siyasete geri dönmesiydi. Salih, Demokrasi ve Adalet Koalisyonu adı altındaki yeni siyasi oluşumu ile küçük ve bölünmüş durumdaki Kürt partilerini bir çatı altında toplamayı ve bu yolla KDP ve KYB'nin Kürt siyasetindeki hegemonyasını kırmayı amaçlıyor.

Seçim tarihi yaklaşırken merak edilen konu, Kürt partilerinin sergilediği bu bölünmüş yapının Şii ve Sünni partilerin oluşturacakları ittifakları ve gelecek kabinedeki durumlarını nasıl etkileyeceği.

Millî İttifak Listesi ve Kerkük'ü Kazanmak

IKBY dahilindeki Kürt partileri, bir dizi görüşmeye rağmen 12 Mayıs seçimlerine tek bir liste ile girme noktasında bir mutabakata varamadı. Bunda en önemli etken KDP'nin -Irak ordusunun "işgali altında" bulunduğu gerekçesi ile- Kerkük ve tartışmalı bölgelerde seçimlere girmeyeceğini açıklamasıydı.

Bu süreçte Gorran, Komal ve Behram Salih'in yeni partisi Demokrasi ve Adalet Koalisyonu bir araya gelerek "Millî İttifak Listesi"ni oluşturdu ve seçimlere tek bir liste halinde girmeye karar verdiklerini açıkladılar.

Bu yeni birlik, gerek Irak genelinde gerekse IKBY'de KDP'nin karşısında en önemli rakip olacak gibi görünüyor. Zira ittifak listesinin Irak genel seçimlerindeki en önemli hedefi Kerkük başta olmak üzere tartışmalı bölgelerde seçimlere katılarak bu bölgelerde üstünlüğü ele geçirmek.

Millî İttifak Listesi'nin bu kararında, 2014 seçimlerinden çıkarttığı ders oldukça etkili olmuş görünüyor. Zira 2014 seçimlerinde Kerkük'te Kürt partileri tek bir liste altında seçime katılmamış ve bu durum Kürt partileri adına 28.000 oyun kaybedilmesine sebep olmuştu. Seçimlere farklı listelerle katılan Gorran, Komal ve Kürdistan İslami Birliği, mecliste Kerkük'ten sandalye kazanamamış; diğer yandan KYB 6, KDP ise 2 sandalye kazanmıştı.

Abadi-Maliki-Amiri Rekabeti Arasında Kürt Partiler

Irak seçimlerinin en önemli belirleyicilerinden biri, üç Şii lider arasındaki rekabet ve onların kurdukları ittifaklardan hangisinin hükümeti oluşturacak üstünlüğü elde edeceğidir. Irak'ın hâlihazırdaki başbakanı Haydar Abadi, cumhurbaşkanı yardımcısı ve eski başbakan Nuri Maliki ve Haşd-i Şabi lideri Hadi Amiri, seçimlerin ardından kurulacak muhtemel hükümetin güvenoyu alması noktasında Kürt partilerinin desteğine ihtiyaç duyacak.

ABD-Abadi ve Kürtler

ABD'nin İran'ı çevrelemek ve durdurmak için yeniden başbakan olarak Irak'ın başında olmasını istediği Abadi bu amaçla IKBY içerisindeki ayrılıkları körüklemek ve daha da önemlisi KDP ve PUK'un Kürt bölgesindeki hâkimiyetini kırmak üzere Kürt muhalefet partilerini yanına çekmeyi planlıyor. KDP'nin Kerkük ve diğer tartışmalı bölgelerde Irak genel seçimlerini boykot edeceğini açıklaması Abadi'nin muhalif Kürt partilere daha çok odaklanmasına sebep oluyor. Zira KDP'nin tartışmalı bölgelerde seçimlere katılmaması ile doğacak boşluğun diğer Kürt partilerle doldurulması, siyasi anlamda Abadi'nin elini güçlendirecek bir durum olacaktır.

Diğer yandan ABD'nin İran destekli tarafların Irak seçimlerinde galip gelmesini engellemek üzere IKBY'li yetkililerden Abadi'ye destek vermeleri yönünde telkinde bulunduğunu da muhtemel senaryo ve sonuçları değerlendirirken dikkate almak faydalı olacaktır.

Maliki-Barzani ittifakı mı?

Cumhurbaşkanı yardımcısı ve Irak eski başbakanı Nuri Maliki, seçimlerde en büyük rakibi olan Abadi'yi köşeye sıkıştırmak için Kürt Bölgesel Yönetimi'nin en güçlü partisi KDP ile ilişki kurma çabasında.